1853. DERTIGSTE JAARGANG. N°. 95.

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

De uitgave dezer COURANT geschiedt op **Woensdag** en **Zaturdag.** De prijs is per *drie maanden* te Assen *f* 1.60, buiten Assen franco per post *f* 1,75.

ZATURDAG 26 NOVEMBER.

De prijs der Advertentien is van 1 tot 5 regels **75** cent en voor elken regel meer **10** cent, behalve 35 cent zegelregt.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS der Gemeente *ASSEN* doen te weten, dat door den Raad dier gemeente in zijne vergadering van 19 November 1853 is vastgesteld de volgende verordening:

De Raad der Gemeente *Assen*,
Heeft besloten:

Art. 1.

In te trekken § 2 van art. 8 der verordening tot regeling der aangelegenheden van de Algemeene Begraafplaats, vastgesteld bij raadsbesluit van 1 October 1853, luidende:

„Iedere grafruimte heeft eene lengte van acht en eene „breedte van vijf Groninger voeten, gelijkstaande met eene „oppervlakte van drie en een halve vierkante Nederland„sche ellen ongeveer;" en die § te doen vervangen door deze bepaling:

„Iedere grafruimte heeft eene lengte van twee ellen, drie palmen, drie duimen en zeven strepen en eene breedte van eene el, vier palmen, zes duimen en eene streep.

Art. 2.

In § 6. van hetzelfde art.: voor het woord paaltjes door te halen het woord: eikenhouten.

Gedaan ter openbare vergadering van den Raad der Gemeente *Assen* van 19 November 1853.

De Burgemeester, (get.) H. J. OOSTING.
De Secretaris, (get.) KIJMMELL.

Zijnde deze verordening aan de Gedeputeerde Staten van *Drenthe* tot informatie in afschrift medegedeeld, en is hiervan afkondiging geschied binnen *Assen* ter gewone plaatse den 24 November 1853.

Burgemeester en *Wethouders voornoemd*,
De Burgemeester, H. J. OOSTING.
De Secretaris, KIJMMELL.

OVERZIGT DER BELANGRIJKSTE GEBEURTENISSEN.

Is de Engelsch-Fransche vloot de Zwarte-zee binnengezeild? Op dit oogenblik is zulks nog niet bekend. Men *verzekert*, dat zij er reeds is, en men *beweert*, dat zij nog in den Bosporus ligt.

En hoe is het met Omer-Pacha en zijne legerbenden?

De Veldheer, die voor eenigen tijd zeide: „ik kom terug als overwinnaar, of als een lijk," — die aanvankelijk toonde, dat hem dat ernst was, en daartoe een gedeelte van zijn leger over den Donau zond, riep op 't onverwachts die troepen terug, en hield alleen Kalefat bezet — eene sterkte, waarin en waarom hij 40,000 man bijeentrok, en die hij, tot grooten prijs zelfs, zal trachten te behouden. De Russen echter zullen met gelijke krachten alles doen, wat hen mogelijk is, om ook dáár de halve maan neêr te halen.

Inmiddels spreekt men weder druk van vredes-onderhandelingen, en de Europeesche diplomatie gelooft, dat daartoe de wintertijd zich bij uitnemendheid leent. Velen meenen daarenboven, dat Rusland de Vorstendommen schoonvegen, en dan de Turken ten prooi laten zal van den winter en zijne trawanten: koude, hagel, sneeuw en regen. De Turk toch is hoogst ongaarne nat, vooral als hij dat wordt door vocht, dat hem onbereid en onvervalscht van boven op 't hoofd valt. Ook is hij er op gekleed, om veel ongevraagde nattigheid op te vangen, terwijl de December- en Januarij-zefirs ruimte hebben, om in de plooijen van zijn, niet knellend, tenu te spelen, zoo zou hij, moreel ziek door de retraite, daarbij ligchamelijk ongesteld worden door koude en ongemak, en het voorjaar hem terugvinden, zeer genegen, om naar zijne huisgoden terug te keeren, als hij de vrijheid niet nam, om zich-zelven verlof te geven.

Hoe gaat het met de leening, die Turkije in Engeland tracht te sluiten?

Het totaal der ingeschreven som is nog met geen verrekijker te zien, en al mogt die volteekend worden, dan is het de vraag, of het geld wel zou teregt komen in de zakken van hen, die aan den Donau staan te schilderen.

Van het tooneel des oorlogs kunnen wij alzoo weinig melden. Een onzer groote bladen zegt heel onschuldig: „Keizer Nicolaas heeft bevel gegeven om bepaald *verdedigenderwijze* te ageeren en dientengevolge maakt Prins Gortschakoff aanstalte om den Donau te passeeren en de Turken daar aan te vallen." Of de vertaler uit de *Indépendance* ook weet wat het beteekent: „offensief" te ageeren! Dat schrijft maar zoo heen, even als of men te melden had, dat er een waschmand uit de 3de verdieping viel, of een oude vrouw op een stoof in brand geraakte! De Drentsche landman zelfs zou meenen iets meer te doen dan zich te *verdedigen*, als hij in 't huis zijns buurmans ging en dezen eene ligchamelijke kastijding toediende. Louis Napoleon III zou eensklaps aan Engeland hebben voorgesteld, om gezamenlijk troepen naar Constantinopel te zenden, en daarop was de Engelsche Regering onmiddelijk met het voorstel gekomen, om geene schepen naar de Zwarte zee te zenden, en zelfs de Porte aan te raden, om ook geen enkele harer oorlogs-vaartuigen in die wateren te laten verschijnen Frankrijk had dat op 't zelfde oogenblik *goedgekeurd!* Zie, dat is nu eene tijding die men maar zoo onder 't volk werpt. Frankrijks voorstel was inderdaad heel oorlogzuchtig — Engelands antwoord vredelievend tot walgens toe. In vliegende haast wordt de vraag gedaan en het antwoord gegeven, en een Napoleon zegt daarin: „*ook goed!*"

Frankrijk en Engeland staan, te midden van al dat krijgsgerucht en al die kabinets-drukte, met „monden van metaal" aan de poort van Constantinopel als trouwe wachters — op de erfenis van den Grooten Heer. Zij bewaren Turkije's onschendbaarheid, even als hij, die eene galvanische batterij laat werken op een cadaver. Dit laatste maakt allerlei stuiptrekkende grimassen. De kundige toeschouwer gaat eene schrede terug, om weder nader bij te komen, als de uitspattingen van een schijn-leven voorbij zijn. Die toeschouwer is Rusland. Inderdaad, hoe langer zoo meer zou men tot het geloof komen, dat des Sultans vrienden de taak op zich namen, om het zwakke Ottomannische rijk zijne laatste levenskrachten te ontfutselen. Men zegt, dat Fuad Effendi in 't hoofd-kwartier van Omer-Pacha aankwam en dezen driftigen krijger tot raadsman zou dienen. Zal hij ook te eeniger tijd het politieke testament der Verheven Porte in handen der executeuren testamentair nederleggen?

In Frankrijk spreekt men veel van zamenzweringen, en er hebben talrijke arrestatien plaats. Eenige dagen later berigt men dan gewoonlijk, dat die zamenzweringen verdicht waren. In Engeland sprak men dezer dagen van eene ligting van 10,000 man voor de zeedienst. Zegge: *tien duizend* man. Daags daarna was zulk een hoogst belangrijk nieuws een — abuis!

Uit Duitschland wordt gemeld, dat de Graaf van Chambord en de Hertog van Nemours eene zamenkomst hadden te Frohsdorff. — „Alzoo — roept het politieke Parijs — eene politieke verzoening!" en wat ziet het al niet in het gevolg daarvan? Er zijn echter die in deze zamenkomst slechts een beleefdheids-bezoek zien. 't Is ook wel mogelijk, maar die er 't minste van weten, spreken er 't luidst over. Dat is gewoonlijk zoo in de diplomatie en ook wel eens in andere aangelegenheden.

Onlangs liet de dagblad-pers het paleis van den Graaf van Chambord in brand geraken en den Graaf zóó schrikken, dat hij ziek en grijs en zelfs eenigzins gekrenkt werd in zijne verstands-vermogens. Dat kon geschied zijn; maar nu komt men met het berigt, dat de Graaf bij een brand, in het dorp uitgebarsten, de reddende hand had uitgestoken, en een grijsaard in 't leven behield. Ziedaar, hoe goedsmoeds men ons een verdichtsel uit Duitschland toezendt, en hoe moet men dan op zijne hoede zijn tegen tijdingen uit de Donau-Vorstendommen! Maar waartoe een voorbeeld uit den vreemde, ten einde onze waarschuwing tot dagblad-pers-ongeloof kracht bij te zetten? Men herinnere zich den Utrechtschen correspondent der *Nieuwe Rotterdamsche Courant* en zijn *schijndood*-berigt.

De kerkelijke kwestie in Baden wordt ernstiger. Een regerings-commissaris is naar Freiburg vertrokken, ten einde daar een oog te houden op de Aarts-Bisschoppelijke handelingen. Oostenrijk heeft zich aangeboden, om bemiddelend tusschenbeide te treden. Uit Keulen en Dusseldorp worden adressen van goedkeuring aan den Aarts-Bisschop geteekend, terwijl te Berlijn een R.-Catholijk dagblad, om de Badensche Kerkelijke kwestie, in beslag werd genomen, en de Aarts-Bisschop, de heer Hermann, ontelbare gebeden laat bidden voor de „erg verdrukte Kerk."

De Engelsche Kardinaal Wiseman is te Rome. Engeland zou een gezant bij den Paus geaccrediteerd willen zien, en de Kardinaal er op aandringen, dat dan ook een Pausselijke gezant te Londen zitting nam in het corps-diplomatiek. 't Is, alsof Rome zulk een eisch niet zou doen, zonder den raad van Wiseman!

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

TWEEDE KAMER.

In de zitting van 21 Nov. hebben verscheidene leden het woord gevoerd over de voordragt van wet tot *amortisatie en aflossing van nationale schuld.* Ten slotte is het wets-ontwerp *aangenomen* met 61 tegen ééne stem, zijnde die van den heer van Bosse.

Zitting van 22 November.

In deze zitting, zijn ingekomen eenige adressen tot ondersteuning van het voorstel des heeren Thorbecke c. s., waaronder een van de Kamer van koophandel en fabrieken te 's Hertogenbosch. Het ontwerp van wet tot regeling der ontvangsten en uitgaven van het pensioen-fonds voor 1854 is zonder beraadslaging met algemeene stemmen *aangenomen.* Ook is, na eenige discussiën, met algemeene stemmen *aangenomen* het ontwerp *tot verhooging van hoofdstuk V der Staatsbegrooting van* 1852 (*bijdrage ten behoeve van het speciaal fonds voor de kosten van droogmaking van het Haarlemmermeer.* Na afloop der zitting zijn de afdeelingen vergaderd geweest, tot het onderzoek van het voorstel der negen leden, betrekkelijk den accijns op het geslagt en het tonnegeld.

Zitting van 24 November.

Er zijn wederom eenige adressen ingekomen tot ondersteuning geheel of gedeeltelijk van het voorstel des heeren Thorbecke c. s.

De *Voorzitter* geeft kennis, dat door de afdeelingen benoemd zijn tot rapporteurs voor het voorstel van *negen* leden der Kamer tot afschaffing van het tonnegeld der zeeschepen en van den accijns op het geslagt, alsmede op alle ingevoerd geslagt vleesch, de heeren van Goltstein, van Nispen van Sevenaer, van Rappard, Meeussen ep de Kempenaer.

Aan de orde zijn de beraadslagingen over de begrootingswetten voor 1854 en wel over het geheel dier begrooting.

— Toen dezer dagen in de Tweede Kamer beraadslaagd werd over het in overweging nemen van het voorstel des heeren Thorbecke c. s., werden door den heer Groen van Prinsterer belangrijke zaken aangevoerd.

Hij herinnerde o. a., dat de vorige Minister van Fin. thans een der onderteekenaren van het voorstel, vroeger gezegd heeft, dat iedere belasting *inpopulair* is, waaruit van zelf voortvloeit, dat ieder voorstel om afschaffing van belasting *populair* is, en de 9 heeren willen hun voorstel niet *populair* genoemd hebben. Spr. betoogde verder omstandig: 1o. dat het voorstel in strijd is met hetgeen men jaren lang van den voormaligen Min. van Financiën gehoord heeft; 2o. dat er tegenover dat gezag van dien voormaligen Min. in de memorie van toelichtingen tot het voorstel geen argument van gewigt bestaat; 3o. dat er bedenkingen en nadeelen tegen dat voorstel in het midden gebragt kunnen worden, die dadelijk in het oog vallen, ook van hen, die in onze financiële aangelegenheden, niet zoo zeer zijn doorgedrongen; en 4o. dat in het voorstel een beginsel ligt, waardoor de financiële en politieke toestand van ons vaderland bedreigd wordt.— Ten slotte waarschuwde Spr. om het volk in den waan te brengen, dat het door afschaffing van belastingen een gelukkiger toekomst te gemoet gaat. Hij wees daarbij op eene kernachtige spreuk, onlangs door een der leden van de Kamer (den heer *Thorbecke*) in de vergadering geuit, die wel waardig was met gouden letteren op de wanden te prijken: „ik ken, zeide dat lid, geen vernederender schouwspel, dan dat de regering en de volksvertegenwoordiging zich de gedienstige slavinnen toonen van den volkswaan van den dag," welke spreuk zeker evenzeer geldt bij voorstellen van financiëlen als van politieken aard.

— Uit de memorie van toelichting bij het wetsontwerp tot het verleenen van eene nieuwe bijdrage voor de kosten van droogmaking van het Haarlemmermeer is gebleken,

DE VERTELLER ENZ.

Een gevecht met de wolven.

(*Vervolg en Slot.*)

Ik greep Anna's hand, onze blikken ontmoetten elkander, en beide lazen wij er de vreugde en onverholen dankbaarheid in over onze onverwachte redding. Slechts de oude Rosko scheen ongevoelig voor deze redding, welke de Hemel ons juist in den uitersten nood toegezonden had. Donker staarde hij op het vuur, zijn voorhoofd rimpelde zich, en van tijd tot tijd schudde hij bedenkelijk het hoofd, als rezen droevige en onheilspellende gedachten in hem op, welke hij niet wilde openbaren. Ik was echter op dat oogenblik te gelukkig, om daarop acht te geven. Op eenmaal hoorden wij buiten een' doordringenden kreet, die ons allen van schrik deed opspringen. De kreet was zoo luid en scherp, dat hij onmogelijk door een mensch kon zijn geslaakt, noch door eenig mij bekend dier. Spoedig verstomde hij, maar nog lang daarna schalde hij ons in de ooren. Rosko brak het eerst de stilte af en zeide: Deze vreesselijke kreet, mijnheer, kondigt ons den dood van uw lievelingspaard aan. Vaak heb ik dezen toon op het slagveld vernomen. Slechts jonge en sterke paarden, die tot het laatste oogenblik en met inspanning van alle krachten met den dood worstelen, brengen hem zoo doordrongen voort. Ik wed, dat het andere paard minder heeft geleden; maar zeker is het, dat de arme dieren een prooi der wolven zijn geworden, die nog bij hen zijn, en ons een oogenblik met rust laten, doch spoedig zullen zij hongeriger en bloediger dan ooit terugkeeren. De oude man sprak de waarheid; zij kwamen terug en begonnen andermaal op het huisje aan te vallen. Wij konden zelfs bemerken, dat hunne woede verdubbeld was, vermits zij langs den steenen muur poogden op te klauteren, om het dak te bereiken. Iedere minuut vreesden wij een vreesselijk voorval, eene verschrikkelijke ontknooping. Onze oogen waren op de opening in het dak gerigt, en men kon, zoo dikwijls de wind de rook verdreef, den helderen met sterren bezaaiden hemel zien. Plotseling viel het kamermeisje, naar de opening wijzende, weder in onmagt. Bliksemsnel volgden onze oogen de aangewezen rigting, en wij zagen er eene schrikbarende verschijning — vier wolven met hunne nog bloedige kaken boven de opening. Door den rook heen geleken zij wel afschuwelijke daemons, fabelachtige monsters, onderaardsche duivelen. Slechts Rosko behield zijne tegenwoordigheid van geest; hij wierp een takkenbosch op het vuur en zeide: Wij hebben van dezen daar boven niets te vreezen, zij schuwen het vuur, worden er door verblind en herkennen ons niet". Maar op eenmaal liet zich een ijsselijk gekraak hooren. Drie der dieren verdwenen in een oogwenk, toen een gedeelte van het dak, dat slechts van hout was, onder het vierde brak, en dit midden in het vuur nedertuimelde. „Terug", riep daarop de oude Rosko, „schiet", riep hij toen, „maar mik goed". „Ik schoot, en dadelijk maakte Rosko het met een' kolfslag verder af. Wij droegen het van het vuur, waar het stroomende bloed een' dikken en stinkende damp verspreidde, weg, en legden het in een hoek. „Dat is waarschijnlijk het eenigst bezoek, dat wij heden nacht te vreezen hebben", zeide Rosko; „maar de dag .... de dag zal ons meer dezer gasten toevoeren, die wij onmogelijk allen dooden kunnen". Slechts ik hoorde deze woorden, en ik vroeg hem halfluid, waarom hij zoo zeer den dag vreesde, daar ik integendeel de hoop koesterde, dat met de dageraad de wolven ons toevlugtsoord verlaten, en zich in het woud terugtrekken zouden. En al ware dit werkelijk het geval, antwoordde hij treurig, wat zal ons dat helpen?

De paarden zijn dood, en hoe kunnen wij dan hoop voeden, dat een zoo zwak wezen als de jonkvrouw het einde des wouds te voet zal bereiken? De nacht zal ons dan op nieuw overvallen, en de wolven — zij weten ons maar al te goed weder te vinden. Maar ook deze hoop is ijdel. Als de wolven in eene zoo groote menigte bij elkander zijn, dan vreezen zij zelfs het daglicht niet. Zoolang onze voorraad van hout duurt, zal ons het vuur tegen eenen aanval van boven beschermen; maar bij dag maakt het vuur geen grooten indruk op hen. Wij moeten al onze moed, al onze krachten verzamelen, om ons tot den laatsten druppel bloeds te verdedigen. Maar ik vrees dat alles zal niets baten, voer hij nog treuriger voort. Mijne eenige hoop, dat de volgende ochtend ons zoude redden, verdween alzoo, ons verderf scheen mij thans zeker, en op nieuw maakte de vertwijfeling zich van mij meester. In de grootste vrees, dat Anna mijnen en ook haren toestand zou beseffen en wenschende, dat zij zoolang als mogelijk ware, de korte rust, die ons nog overig bleef, mogt genieten, naderde ik haar. Zij was ingeslapen en rustte zacht als de engel des vredes, als een kind, dat de gevaren niet kent, die het omringen. Zij lachte zacht in haren slaap; en dat schouwspel, die lach doorboorde mij het hart. De oude Rosko ging zwijgend voort met het vuur te onderhouden. Hij had regt, geen der dieren liet zich gedurende den nacht door de opening van het dak zien, maar

dat het geheele werk in den loop van 1855 geheel zal zijn afgeloopen en de polder door de Commissie van beheer en toezigt over de droogmaking aan het nieuwe polderbestuur kunnen worden overgegeven. De verkaveling is zoo ver gevorderd, dat de hoofdvaart en de kruisvaart benevens al de dwars- en lengtetogten met de meeste wegen gereed zijn. Ook zijn al de slooten in de buitenste gedeelten aanbesteed, en zal de verkaveling van het binnenste vierkant, uitmakende eene oppervlakte van 9000 bunder, met het voorjaar van 1854 kunnen aanvangen en ook een begin gemaakt worden met den verkoop daarvan.

Van de overige 7650 bunders, die buitenste gedeelten bestaande, zijn verkocht 2572 b. 44 r. voor eene som van ƒ 1.671.200, dat is bijna ƒ 650 gemiddeld per bunder, en wel:
16 Aug. 1853 — 784 b. 20 r. voor ƒ 575.250 of ƒ 733 p. b.
23 Aug. 1853 — 1273 b. 29 r. voor ƒ 742.450 of ƒ 583 p. b.
23 Oct. 1853 — 514 b. 95 r. voor ƒ 353.500 of ƒ 686 p. b.
zullende de overige 5078 bunder verder worden geveild en in het voorjaar van 1854 kunnen verkocht zijn.

Naar alle waarschijnlijkheid zullen de kosten van het werk zelf bedragen omstreeks ƒ 8,630.000, terwijl de renten van de genegotieerde acht millioen tot het einde van 1853, als wanneer de aflossing daarvan is voorgesteld, zullen beloopen omstreeks ƒ 4.300,000, zoo dat dus het geheel eene uitgave zou hebben veroorzaakt van ƒ 12.930.000.

Wanneer men nu rekenen mag, dat de nog te verkoopen 9000 bunder in verhouding der thans reeds verkochte zullen opbrengen, dan zou dat geven eene som van ruim ƒ 10.818.000 en de kosten van het werk zelf daaruit ruim kunnen worden gevonden, terwijl de Staat daarbij had opgeofferd ƒ 2.112.000, eene som, die wel niemand zal durven beweren nutteloos besteed te zijn.

— Bij de centrale cholera-commissie te Amsterdam, zijn aangegeven op 24 Nov. 3 cholera-lijders en 2 overledenen.

— Te Rotterdam passeerde onlangs eene uit de Zuiderkerk komende jufvr. de Jezuitenkerk, toen eensklaps een welgekleed heer de trappen dier kerk afkwam, en haar dwong haar kerkboek onder hare mantille te dragen. Hij bedreigde haar, bij niet spoedige gehoorzaming, het boek in de wijnhaven te zullen werpen. De nadering van eenige personen deed den vermetele het hazenpad kiezen. (*De Waakzaamheid*).

— De *Middelburgsche Ct.* berigt, dat eerlang zal worden aanbesteed het leggen van eenen telegraphischen draad van Vlissingen, over Middelburg, Goes, en Bergen-op Zoom.

— Uit eene goede bron vernemen wij, zegt het *Handbl.*, dat er wel degelijk sprake is geweest van eene verandering in het Ministerie. Thans nog wil men meer bepaald weten, dat de Minister van Justitie zou aftreden.

— De benoemingen van 12 personen om als kweekelingen bij het openbaar onderwijs in Neerl. Indie geplaatst te worden, zijn reeds geschied; zij zullen in het laatst van dit of het begin van het volgend jaar kunnen vertrekken.

— De Sijnodale Commissie heeft besloten, de Kerkelijke Courant als haar orgaan afteschaffen. De tegenwoordige uitgever dier Courant oordeelt dat dit besluit is genomen, tegen den uitgedrukten wil der Sijnode, zal met de uitgave van zijn blad voortgaan, en verwacht dat de Kerk. Ct. weldra door de Sijnode zelve als haar officiëel blad weder zal worden aangenomen.

— De Sijnodale Commissie heeft van eenige bijbelvrienden een renteloos voorschot ontvangen, om daarmede de werkzaamheden der Bijbel-vertaling aanvankelijk te regelen. Genoemde Commissie heeft het besluit genomen, om de geleerden, aan welke het werk der vertaling is opgedragen, uit te noodigen in het aanstaande voorjaar te 's Hage te zamen te komen.

— Bij den toenemenden bloei der buiten-scheepvaart te Zwolle blijft men niet achter daarvan partij te trekken. Behalve de 6 koffen der Hullsche reederij, zijn voor rekening der reederij onder directie van de heeren Doyer en Kalff aldaar in de buitenvaart de schepen *het Zwolsche Diep*, *Samaracca*, *Sagitta en St. Michael*, en is op de werf van den heer van Goor nu op stapel de *Tasmania*, terwijl nog een voor dezelfde reederij te Veendam wordt gebouwd.

— De *Amsterdamsche Courant* behelst het volgende: Meer en meer bevestigt zich de staathuishoudkundige leer, dat *arbeid welvaart verschaft*; de toepassing dezer leer is de sterkste borstweering tegen de armoede. Men aanschouwe de provinciën Gelderland en Overijssel, beide landbouwende gewesten, alwaar de kultuur der woeste gronden op groote schaal wordt gedreven. Er is bijna geen hutbewoner, of hij heeft werk en brood, armoede wordt in de beteekenis van het woord niet aangetroffen. In Overijssel worden ter bevordering dezer maatschappelijke weldaad werken aangelegd, die dadelijk arbeid, en in de toekomt bloei voor landbouw, en scheepvaart verzekeren. Daartoe strekken de thans onderhandene kanalisatie, die ⅔ der Provincie doorsnijdt; daartoe de kunstwegen, die als takken der straatwegen, te zamen als een geheel net over de provincie zijn verspreid. Zoo maakt Gelderland de rijke zeestranden nuttig voor zijne stoffelijke welvaart; ten voorbeelde de haven te Elburg, welke reeds onderhanden is, en waarop die van Harderwijk zeker volgen zal, het steeds toenemend getal kunstwegen enz. En let men op de gevolgen, dan merkt men op dat de stoffelijke welvaart eenen buitengewonen invloed uitoefent op de zedelijke beschaving.

— Te Groningen is een departement der Evangelische maatschappij ter bevordering van waarheid onder de Roomsch-Katholieken, waarvan het hoofdbestuur te Arnhem gevestigd is, tot stand gekomen en reeds met hare werkzaamheden begonnen.

Amsterdam, 22 Nov. Gisteren avond zijn in den *algemeenen kerkeraad der Hervormde gemeente* alhier, gelezen een aantal ingekomen adressen en protesten tegen de beroeping van dr. L. S. P. Meyboom, als leeraar der genoemde gemeente. De kerkenraad heeft al de adressen, met meer dan 500 onderteekenaren voorzien, verzonden aan het provinciaal kerkbestuur en besloten, den heer Meyboom mededeeling te doen van die verzending.

— Uit Enschedé is den 19den aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal een door 60 kiesgeregtigde ingezetenen geteekend adres ingezonden, ter ondersteuning van het voorstel, door 9 leden dier Kamer gedaan, tot afschaffing van den accijns op het geslagt en het tonnegeld. Ook uit de gemeente Lonneker is dergelijk adres den 20sten opgezonden. Ook te Zutphen circuleert zoodanig adres.

— Door het hoofdbestuur der maatschappij *Tot Nut van 't Algemeen*, is dezer dagen, op de voordragt van het departement Waterland, eene zilveren medaille toegekend aan den heer Pieter Otjes te Purmerland; wegens 62jarige ambtsbediening als onderwijzer der jeugd. Dit eerbewijs, vergezeld van een getuigschrift van wege voornoemd departement, werd heden door eene commissie aan den 84jarigen grijsaard, die bij voortduring zijne betrekking alleen waarneemt, ter hand gesteld.

23 Nov. Sedert den 1 Oct. ll. zijn te Londen niet minder dan 27 Nederlandsche koopvaardijbodems van de rivier naar Australië vertrokken. Ll. Zaturdag (19 dezer) werden nog 13 Nederl. schepen te Londen voor Australië beladen.

— De Eerste Kamer der Staten-Generaal is tegen Vrijdag 23 December e. k. bijeengeroepen,

— Te Rotterdam zijn den 22 dezer aangegeven 2 cholera-lijders, hersteld 3.

Te Delft zijn van 17 tot en met 19 dezer 8 lijders aangegeven, 3 overl., 1 herst. In behandeling bleven 16.

Te Leiden zijn van 16 tot 22 dezer 2 personen door de ziekte aangetast en overleden.

Te Gouda zijn sedert onze laatste opgave geen nieuwe cholera-gevallen aangegeven.

Delft, 22 Nov. De cholera schijnt hier nu zoo goed als te hebben opgehouden. Onze stad is er echter weder zeer door bezocht geweest, en heeft in korten tijd ongeveer 250 slagtoffers door de ziekte zien ten grave dalen, op eene bevolking van 18,000 zielen.

Vlaardingen, 22 Nov. Onze haringvloot is op enkele schepen na behouden binnen gekomen; van de laatste schepen was de aanbrengst niet zoo groot als men verwachtte.

Zalt-Bommel, 18 Nov. De rivier de Waal is in eenige jaren niet zoo laag geweest als nu.

Steenwijk, 18 Nov. De berigten omtrent het nieuw gezaaide roggegewas uit deze streken luiden niet gunstig, aangezien de bladeren van vele planten geel worden en de planten vervolgens uitsterven. De vroeggezaaide rogge, en die welke op akkers staat die in den voorleden zomer boekweit gedragen hebben, is tot heden het sterkst aangedaan.

Groningen, 23 Nov. Bij den landbouwer H. Drenth, te den Ham, gemeente Aduard, is gepasseerde week eene jonge koe geslagt, die bijna een derde vet bezat: het dier woog namelijk aan vleesch 322 halve Nederl. pd. en aan vet 103, te zamen 425 halve Nederl. ponden. (*Prov. Gr. Ct.*)

— Sedert onze vorige opgave is hier dingsdag 1 cholera-lijder aangegeven en 1 overleden; woensdag 1 aangegeven, 1 overleden en 1 hersteld; en blijven alzoo op heden middag 4 lijders in behandeling. (*Id*).

Luxemburg, 20 Nov. Gisteren avond heeft de kamer der afgevaardigden, na eene beraadslaging van zes dagen, het adres van antwoord op de openingsrede van den Prins stadhouder, met algemeene stemmen aangenomen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

Meer dan twee jaren geleden is een Fransch luchtreiziger, de Hr. Arban, uit Barcelona opgestegen, doch niet teruggekeerd, weshalve men dacht, dat hij in zee gevallen en omgekomen was. Een brief uit Alicante ontvangen meldt thans, dat hij met zijn luchtbol naar Afrika is overgewaaid, waar hij door de inlanders gevangen genomen en tot slavernij gedoemd werd, en dat het hem eerst onlangs is gelukt te ontsnappen.

— Men blijft nog altijd spreken van het bezoek van den Keizer van Frankrijk aan het Engelsche Hof.

Parijs, 20 Nov. In den afgeloopen nacht heeft te Parijs een verschrikkelijke brand gewoed. Tien woonhuizen en verscheidene pakhuizen, in het quartier Saint-Martin, zijn eene prooi der vlammen geworden. De schade wordt berekend op 1 millioen francs. Meer dan honderd huisgezinnen zijn daardoor van dak beroofd.

— In de jongst verloopen vier maanden was de gemiddelde prijs van het koren in geheel Frankrijk als volgt: Julij 21 fr., Augustus 22 fr., September 26 fr., October 27 fr., het mud.

— *L'Espérance*, een Protestantsch blad van Parijs, behelst het volgende: „Ongeveer eene maand geleden werd het lijk van een geacht Protestant, inwoner van het vlek Celles, arrond. Compiègne, departem. Oise, begraven op het gemeentekerkhof en op een stuk grond, dat door de bloedverwanten des overledenen was aangekocht. De godsdienstige plegtigheden bij die gelegenheid werden met veel belangstelling door de aanwezigen, meest allen Katholijken, bijgewoond. Drie weken later werd op zekeren dag, met den dageraad, op bevel van den onder-prefect, de doodkist heimelijk opgegraven en weder bijgezet op eene plek digt bij die, welke bestemd is voor de lijken van die een doodvonnis hebben ondergaan en van de kinderen die vóór den doop zijn gestorven. Vervolgens kwam eenige dagen daarna de geestelijkheid het kerkhof op nieuw inzegenen en het zuiveren van de Protestantsche verontreiniging. Bovendien moet de familie des overledenen eene rekening van 56 francs voor begrafeniskosten hebben ontvangen, en bedreigd zijn geworden met vervolging indien die som niet betaald werd. De zaak werd onmiddellijk door den betrokken kerkenraad der kennis gebragt van het konsistorie te Parijs, dat na bekomen mededeeling dier bedroevende feiten besloten heeft, onverwijld een gehoor te vragen bij den minister van eeredienst, om bij dezen beklag in te leveren en hem herstel van het gebeurde te vragen." Het blad voegt er bij, dat het consistorie door den minister Fortoul is ontvangen geworden, doch zegt niet welken uitslag die stap had.

Te Mans zijn nieuwe inhechtenisnemingen bewerkstelligd. Ook zijn in de departementen van het westen, werwaarts een buitengewone regerings-commissaris is afgezonden, zeer veel personen in verzekerde bewaring genomen.

— Het misverstand tusschen de kabinetten van Napels en Parijs is uit den weg geruimd.

— Den 13 heeft in den Hyppodrome van Mérignac, bij Bordeaux, een stierengevecht plaats gehad.

— Dingsdag ll. hebben zich een zestigtal geestelijke zusters van de orde van den H. Vincentius van Paulo op den driemaster *Magellan* te Bordeaux ingescheept, ten einde zich naar Brazillie te begeven en zich aan de dienst in de hospitalen aldaar te wijden.

— In de haven van Marseille zijn den 16den dezer 110 schepen beladen met granen ingekomen. De haven was vol, en er werden bevelen gegeven, dat de stoombooten zich naar la Joliette moesten begeven, ten einde plaats te maken voor de koopvaardijschepen.

22 Nov. Heden zal de heer Walewski, fransch gezant te Londen, die zoo als men weet naar Fontainebleau was ontboden, weder naar zijne post vertrekken.

— De maire van Sémur heeft bepaald, dat de bakkers voortaan zullen gehouden zijn, in tegenwoordigheid van de koopers, al het brood dat zij verkoopen te wegen, zonder zelfs de broodjes van een half (Ned.) pond uit te zonderen; en dat zij van zelven tot die weging moeten overgaan, zonder dat de koopers noodig hebben er om te vragen

— Het is thans met zekerheid bekend, dat de Hertog van Nemours op den 17 dezer een bezoek heeft afgelegd bij den Graaf van Chambord te Frohsdorf. Den 21 is de Graaf te Weenen gekomen, om den Hertog een tegenbezoek te brengen.

ENGELAND.

In Engeland en Ierland stierven van 1760 tot 70 aan de kinderpokken 108 van 1000, thans 16 van 1000. In Oostenrijk en Salzburg, waar de vaccinatie verpligtend is, was de sterfte aan de kinderpokken, gedurende de laatste zeven jaren, eindigende met ultim. Dec. 1850, 3½ van 1000, terwijl van 1767 tot 1686 de sterfte 46 op 1000 was.

In een woord, sedert de invoering der vaccinatie is de sterfte over het algemeen van 10 tot 10 jaar afgenomen; terwijl sedert dien tijd de gemiddelde sterfte in 21 landen van Europa is afgenomen 66,5 tot 7,26 per duizend.

Waar zulke cijfers spreken, kan zelf de onverzettelijkste tegenstander geene eerlijke termen meer vinden; en waar het menschdom zooveel heil van eene kunstbewerking trekt, daar moet hem die niet alleen in ruime mate aangeboden, maar zelfs opgedrongen worden. *Geneesk. Ct.*

Londen, 19 Nov. Op dit oogenblik wordt voor 1000 pd. st. eene schaak-partij gevoerd tusschen twee der grootste spelers van Europa, de heeren Harwitz en Löwenthal; het voordeel is tot dusver aan de zijde van laatstgenoemde. Verscheidene liefhebbers van dit edele spel zijn met weddenschappen ten bedrage van meer dan 10,000 pd. st. bij deze partij betrokken.

— In weerwil van het ongunstige jaargetijde houdt de landverhuizing uit het Vereenigde Rijk steeds aan; een aantal bewoners van het platteland vertrekken thans nog dagelijks, zonder zich te laten afschrikken door de gevaren eener winterreis over den oceaan. Het aantal landverhuizers naar Australië groeit bestendig aan.

21 Nov. De *Morning Herald* durft beweren, dat de reis van den Franschen gezant naar Fontainebleau het gevolg is van een voorstel, dat uit Parijs zou antvangen zijn, om landingstroepen naar Turkije te zenden!

DUITSCHLAND.

De strijd tusschen de Badensche regering en den Aartsbisschop van Freiburg wordt steedt heviger, en elke scherpe maatregel van de eene partij wordt met een niet minder scherpe maatregel van de andere beantwoord. Behalve het bevel aan de jezuiten het land binnen tien dagen te verlaten heeft de regering den raadsheer Schmitt naar Freiburg gezonden als ministerielen commissaris, met last elke overtreding der bevelen van de regering streng te straffen; naar wij vernemen, heeft het grootste gedeelte der geestelijkheid zich aan die bevelen onderworpen; twee hooge geestelijken zijn op nieuw tot geldboeten veroordeeld, omdat zij hebben beproefd over te gaan tot de kollatie eener pastoorplaats, zonder medewerking der regering. Tevens heeft de regering aan de hoofden der distrikten eene nieuwe circulaire uitgevaardigd, waarin de oorsprong en de loop van het geschil op nieuw worden uiteengezet, en hun lastgeving wordt verstrekt betrekkelijk de uitoefening van het toezigt van den staat over de Katholieke kerk. De Aartsbisschop van zijnen kant licht in een herderlijken brief zijne gedragingen toe, herhaalt zijne verklaring niet te zullen toegeven en schrijft gebeden uit voor de zege der kerk.

Weenen, 20 Nov In Boheme neemt de landverhuizing naar Amerika merkbaar toe.

Berlijn, 21 Nov. De kanonnen der Duitsche vloot zullen bepaaldelijk naar de bondsvesting Mainz worden vervoerd om daar te worden gebruikt.

— De bisschop van Mainz is den 16 's avonds te Freiburg (Baden) aangekomen en heeft zich onmiddelijk naar den aartsbisschop begeven.

— Aangaande den graaf van Isenburg-Wächtersbach verneemt men de volgende bijzonderheden. Hij is in volslagen razernij in het gekkenhuis te Illmenau gebragt. Niet alleen was de ongelukkige krankzinnige in een sterk lederen dwangbuis geregen, maar bovendien ook gebonden, en men moest hem naar de voor hem bestemde cel dragen. Sedert het bekende tooneel te Kassel, heeft de krankzinnigheid bij den graaf reuzenschreden gemaakt, terwijl hij in zijne weinige oogenblikken van kalmte of rust zich als een martelaar voor de zaak des Keurhessischen volks beschouwt. De beklagens-

---

het krabben aan de deur en het gehuil duurde den ganschen nacht voort. Alvorens Rosko mij zijne meening had medegedeeld was mijne eenigste hoop *de dag*; thans wenschte ik, dat *de nacht* geen einde mogt nemen. Dwaze hoop! wat zouden wij anders daarbij hebben gewonnen, dan dat de honger in stede van de bloedige kaken der wolven ons langzaam zou hebben gedood! Reeds begonnen de sterren te verbleeken en de gevreesde dag brak aan. Het tijdstip waarop Rosko's voorspelling zou worden bewaarheid, naderde. De monsters door het daglicht aangemoedigd, klauterden ten getale van wel twintig op het dak, dat onder die zwaarte boog, en elk oogenblik dreigde te breken. Anna bleef nog steeds sluimeren; ik dankte God daarvoor. Onze toestand was boven alle beschrijving hagchelijk, wij waren in den volsten zin des woords door de wolven belegerd.... op het dak, aan het venster, voor de deur, rondom de hut, op een afstand, in de onmiddelijke nabijheid, kortom, overal waren onze vijanden aanwezig. Wij hadden reeds alle hoop opgegeven, en bereidden ons voor, ons leven zoo duur mogelijk te verkoopen, toen wij plotseling meer dan vijftig geweerschoten vernamen. Jagtgeroep en hondengeblaf klonk ons tegen, onze vervolgers tuimelden van het dak en ontvlugten onder een verschrikkelijk gehuil. Voorzigtig opende Rosko de deur en riep dadelijk: De wolven zijn reeds ver af; spoedig zullen wij de jagers uit het woud zien komen. In een oogwenk waren wij allen de deur uit en Rosko gevolgd. Wij hadden onze vrijheid weder en met haar het genot der aarde, de pracht des hemels! Een nieuw leven stroomde door onze aderen bij het inademen der frissche lucht. Thans zagen wij onzen redder aan de spits eener menigte jagers naderen. Het was Leo van V.... Wie beschrijft dat oogenblik! Dronken van vreugde stortte ik in zijne armen en de gedachte, dat mijne zuster, die ik met geheel mijne ziel beminde, gered en behouden was, maakte mij sprakeloos van aandoening. „Met een hemelsch lachje reikte zij Leo de hand, welke deze aan zijne lippen bragt. Terwijl nu de jagers de wolven in het woud vervolgden, verhaalden wij Leo alles, wat wij hadden gehad, waarop hij ons mededeelde, hoe hij zoo juist ter snede tot onze redding kwam opdagen. „Men had op het slot der Gravin, zijne moeder, het berigt verspreid, dat een groot aantal wolven, door den honger en de koude uit de wouden van Litthauen gedreven, zich in het bosch hadden verstrooid, door hetwelk onze weg voerde. Reeds menig ongeluk had men te betreuren, en van dag tot dag werd het gevaar grooter. — Diensvolgens hadden de bewoners van den omtrek zich vereenigd tot de wolven-jagt. Leo, dit gevaar vernemende, werd ongerust, verzamelde dadelijk alle mannen, die de wapens konden dragen, en trok op hetzelfde oogenblik uit, toen nog andere grondeigenaren, door gewapende boeren vergezeld, met hetzelfde doel aankwamen. Deze echter waren van plan, niet vóór het aanbreken van den dag ter jagt te gaan; maar de welsprekendheid, waarmede Leo ons waarschijnlijk gevaar schetste, spoorde hen tot meerderen spoed aan, en zegevierde tevens over de angstvalligheid zijner moeder. „Zoo, mijne vrienden, ben ik „gelukkig genoeg geweest. aldus eindigde hij zijn verhaal, „iets tot uwe redding bij te dragen."

En hiermede eindigde de jonge Duitscher ook zijn verhaal.
(Naar het Hoogduitsch.) *M.*

CHARADES.

XX. Ik ben de kracht en het waar genot van 't leven; voor mij werkt en zwoegt, zonder mij sterft men, en desniet te min ben ik dadelijk na de geboorte reeds dood.

—

XXI. Mijn geheel, uit 13 letters bestaande, is een schimpnaam. 4. 8. 9. 1. onontbeerlijk huisraad. 12. 6. 1. 5. 8. iets aan 't menschelijk ligehaam. 11. 9. 8. 4 een luchtverschijnsel. 7. 5. 13. 1 vindt men in elke stad. 4. 8. 3. 11. 2. 6 behoort op de werktafels der vrouwen. 5. 12. 3. 11 is eene honderdjarige oude vrouw. 7. 9. 4. 2. 8. 5. 13 leeft van de ligtgeloovigheid van anderen, en 8. 5. 12. 3. 11 is een edel dier.

—

XXII. Waar hing Haman tegen?

—

De oplossingen en de charades moeten franco *ingezonden worden. Zoowel degene, die na* 15 *Nov. en voor* 5 *April e. k. de meeste goede oplossingen, als degene, die de meeste charades inzendt, die opgenomen worden, zal, even als in den origen winter, eene premie van ƒ* 12-„ *ontvangen. De oplossingen zullen om de* 14 *dagen medegedeeld worden.*

waardige graaf verlangde, dat de Keurvorst den prijs der beide voor hem te Frankfort a/M. gekochte huizen, beloopende f 280,000, zou betalen, en toen de Keurvorst dit weigerde, veroorloofde de graaf zich zeer bitteren spot over de op last van den Keurvorst te Londen gedane aankoopen van paarden.

— De vorsten van Walachije en Moldavië, Stirbey en Ghika bevinden zich thans te Weenen. De laatste heeft zijne staten verlaten begeleid van de liefde en tranen zijner onderdanen; hij is een zacht mensch, die al zijne pogingen heeft aangewend, om de welvaart van Moldavië te bevorderen; daartoe heeft hij zelfs zijn eigen vermogen opgeofferd. Maar ofschoon met den besten wil bezield, is het hem niet gelukt, de bestaande misbruiken weg te nemen, en heeft hij hierin vooral gestoten op het eigenbelang der Bojaren, die van alle lasten vrij, de heerschende klasse zijn, maar wier benoeming grootendeels onder Russischen invloed staat.

Vorst Stirbey is een geheel ander mensch; hij is krachtig, maar daarom niet in 't minst genegen, de misbruiken in zijne staten te bestrijden, omdat ze hem tot voordeel zijn. Hij hield zich steeds zooveel mogelijk zelfstandig tusschen zijn heer den Sultan en zijn beschermer den Czaar.

24 Nov. In de meeste steden van de Pruissische monarchie is aan de Duitsch-Katholieke gemeenten het gebruik der Evangelische kerken ontzegd.

— Uit het Thuringsche wordt aan de *Frankf. Postz* geschreven, dat dezer dagen zeer veel Fransche officieren van hoogen rang daar zijn doorgetrokken, om zich over Weenen naar de Donau-Vorstendommen te begeven, met het doel in het Turksche leger in dienst te treden.

BELGIE.

Brussel, 19 Nov. De gemeente-raad van Brussel heeft in zijne jongste zitting 10,180 fr. beschikbaar gesteld, om 56 personen, die sedert geruimen tijd op kosten der stad in een bedelaars gesticht onderhouden werden, in staat te stellen tot landverhuizing naar de Vereenigde Staten.

PORTUGAL.

Met Dona Maria II is in Portugal het huis Braganza uitgestorven, want de nieuwe Koning (de minderjarige don Pedro V) is, zoowel als de regent, zijn vader, uit het huis Koburg.

ITALIE.

Den 20 Nov. heeft de Koning van Sardinië de Kamer der afgevaardigden ontbonden, om dat deze eene te vijandige houding tegen den Senaat had aangenomen. Den 8 Dec. zullen de verkiezingen plaats hebben en den 19 zal de nieuwe Kamer bijeenkomen.

— De Turijnsche *Parlemento* deelt een half officiëel artikel mede, waarin verklaard wordt dat de Sardinische regering voornemens is met vasten tred voort te gaan op den weg van hervorming in de godsdienstige aangelegenheden, en dat het verzet van het hof van Rome haar niet zal terughouden. Er bestaan thans in Sardinië 7 aartsbisdommen en 34 bisdommen. De regering verlangt dat dit gezamenlijk getal van 41 worde verminderd tot 7.

RUSLAND.

Volgens te Berlijn ontvangen berigten uit Petersburg van 18 Nov. was Keizer Nikolaas ongesteld.

— Den 14 Nov. werd te Warschau in de beide hoofdkerken, der R. K. en der Grieksche gemeente, het Keizerlijke oorlogsmanifest afgekondigd.

— De 18 November was de 28ste verjaardag der troonsbestijging van Keizer Nikolaas.

— Uit Azië wordt gemeld, dat een Russisch legerkorps in de bergen nabij Kars door de sneeuw is overvallen. Dat korps moest het garnizoen van Poti versterken, en daar het nu zijn togt niet kon vervolgen, meende men dat die plaats spoedig in handen der Turken zou vallen.

TURKIJE.

De Turken houden met 25,000 man Kalafat bezet. Hunne stellingen bij Kalarach en Giurgewo hebben zij ook ontruimd; de laatste echter ten gevolge van eenige schermutselingen. Wat de stelling bij Kalafat betreft, is het niet onwaarschijnlijk, dat de Turken daar gedurende den winter zullen blijven gelegerd. Uit Weenen wordt reeds gemeld, dat de Russen, versterkt door het leger van generaal Osten-Sacken, dat den Pruth is overgetrokken en welks voorposten reeds voorbij Jassy stonden, zich gereed maken Kalafat aan te vallen, ten einde de Turken ganschelijk te verjagen en hun de stellingen te doen innemen, welke bestonden voor den aanvang der vijandelijkheden, waardoor de Russen geheel meester zouden blijven van den linkeroever zoo als de Turken van den regteroever.

— Om de dapperheid der Russische soldaten bij het treffen van Oltenitza te beloonen heeft vorst Gortschakoff twee kruisen van St. George voor elk bataljon en twee voor elke batterij bestemd, aan de gemeene soldaten zelven de toekenning dier eerbewijzen, aan hen die ze het meest verdienen, overlatende.

— Men verneemt, dat de Fransche konsul te Jassy in last heeft gekregen Moldavië te verlaten.

— De Turksche regering heeft aan al de gezagvoerders in de provinciën den last gegeven, onmiddellijk hunne betrekkingen met de consuls en andere Russische zaakgelastigden af te breken; — en voorts aan den Russischen handel het berigt te doen toekomen, dat na verloop van veertien dagen, te rekenen van 5 Nov., de Russische vlag niet meer zal worden erkend.

— Een gedeelte der Engelsche vloot is de Zwarte zee ingezeild.

— Volgens geruchten zou generaal Gortschakoff bevel hebben ontvangen om aanvallender wijze te handelen.

— In Azie hebben de Russen voordeelen behaald op de Turken.

— Per telegraaf wordt uit Triëst berigt van 24 dezer: Er zijn heden berigten ontvangen van Konstantinopel tot 14 dezer. Er is een korps kavallerie opgerigt, enkel uit Christenen bestaande, een Poolsch renegaat is aan het hoofd gesteld. Het vreemden legioen is gevormd, en staat onder bevel van den Hongaarschen generaal Klapka, die te Kars is aangekomen. Er zijn geruchten in omloop van eene geslotene wapenschorsing.

— Uit Athene wordt gemeld, dat de Porte de afzetting geëischt van de hoogleeraren op de hoogeschool te Athene, die zich den Turken vijandige gezindheid hebben aan den dag gelegd.

— De heer Laijard, die uit een wetenschappelijk oogpunt Azië voor een groot deel bereisde, verhaalt, dat ten gevolge van de ijverige werkzaamheden der Amerikaansche zendelingen, geen stad van eenig belang in Aziatisch Turkije gevonden wordt, die niet reeds eene protestantsche kerk voor de inlanders bezit.

EGYPTE.

Naar men met zekerheid verneemt heeft de Russische konsul-generaal te Alexandrië den last bekomen Egypte te verlaten. Tot dus verre waren de Russische agenten in dat land op hunne posten gebleven, doch de krachtige wijze waarop Abbas-pacha voor den Sultan partij trok, is door het kabinet van Petersburg als eene openlijke vrede-breuk beschouwd geworden.

PERZIE.

Brieven uit Trebisonde spreken, doch slechts als gerucht, van eene hevige aardbeving, die in Perzië de stad Tebriz verwoest en te Teheran aanmerkelijke schade aangerigt moet hebben.

VEREENIGDE STATEN VAN N.-AMERIKA.

Het gewigtigste punt der Boodschap van den president der Vereenigde Staten zal betrekking hebben op de Sandwich-eilanden: de noodzakelijkheid die in te lijven bij de Vereenigde Staten, zal onbewimpeld worden betoogd. Reeds is, volgens brieven van die eilanden, eene poging tot die inlijving beproefd, en hebben de consuls van Frankrijk en Engeland krachtig daartegen geprotesteerd, waarop de Amerikaansche commissarissen niet minder krachtig hebben geantwoord.

— Te New-York zijn in de afgeloopen week drie ontlangs benoemde bisschoppen (Roomsch-Katholijken) voor drie nieuwe bisdommen, door den pauselijken nuntius ingezegend. De plegtigheid, vergezeld van eenen optogt, werd door eene groote menigte bijgewoond.

CALIFORNIE.

Een Hollander deelt in eenen brief aan eenen vriend te Amsterdam, uit San Francisco (Californië) dd 20 aug. ll. geschreven, de volgende beschrijving van eenen reusachtigen boom mede, welke brief in het *Algemeen Handelsblad* is opgenomen: De boom, die omgehakt is, is niet de dikste, er zijn nog twee dikker, doch deze zijn beide een weinig hol, hetwelk met de gehakte het geval niet is. De top van den boom is met het vallen aan duizend stukken gebroken, die zich hebben verspreid, zoodat het onmogelijk is de juiste hoogte te bepalen, doch vermoedelijk was zij tusschen 300 en 350 voeten (en dus omtrent gelijk aan die van den Utrechtschen dom). Door den val brak de boom in 2 stukken, op eene plaats waar hij 12 voeten middellijn had. Vier menschen hadden 22 dagen werk om dezen reuzenboom te vellen, en toen hij eindelijk viel, was de kracht van den val zoo groot, dat hij 4 voeten diep in den grond zakte. Men berekent zijnen ouderdom op ongeveer 2000 jaren. De middellijn van den gehakten boom op 5 voeten boven den grond is 27 voet; de omtrek op die plaats 81½ voet: de gemiddelde dikte van de bast 1½ voet de lengte van den beganen grond tot waar de top afgebroken is is 238 voet. Van eenige der nog staande boomen geeft hij ook nog de omtrekken op, mede op 15 voeten boven den beganen grond; 92 voet 10 duim; 54 voet 9 duim; 52 voet 4 duim; 51 voet 5 duim, 49 voet 6 duim; 48 voet 10 duim; 47 voet 1 duim; 44 voet 4 duim; 39 voet 11 duim. Van twee der overige boomen zegt hij nog, dat de een omstreeks 90 en de ander omstreeks 50 voet van gelijken omtrek heeft. Ook lag er een zwaren boom, die van binnen gedeeltelijk uitgerot was, op den grond. De briefschrijver ging er te paard ongeveer 30 passen in, en keerde zich toen, altijd te paard zittende, met het grootste gemak om. De dikte van het hout rondom hem schatte hij op 5 voeten. Men zeide hem dat in Oregon nog veel grooter boomen zijn dan deze.

DRENTHE.

Assen, 26 Nov. Den 22 dezer is alhier overleden de heer Mr. *Gustaaf Willem van der Feltz*, geboren op den huize *Batinge*, onder Dwingelo, den 13 December 1780; hij studeerde te Groningen en verkreeg aldaar den graad van Doctor in de beide Regten den 29 Januarij 1806. Niet lang daarna werd hij benoemd tot chef de bureau bij het Landdrost-ambt in Drenthe. Bij de inlijving van het Vaderland in het Fransche Keizerrijk en van Drenthe in het Departement van de Wester-Eems werd hem opgedragen de betrekking van Griffier van den Vrederegter in het Kanton Assen. Kort na de herstelling van het Vaderland in het jaar 1814, verving hij den heer Mr. *J. H. Willinge*, die overleden was, als Griffier bij de Regtbank van eersten aanleg te Assen, en in het jaar 1838, bij gelegenheid van de algemeene regterlijke organisatie en de herstelling van het Hof van Drenthe, werd hij aangesteld tot Griffier bij dat Hof en bekleedde dien post tot aan het einde van zijn leven. Intusschen was hij gedurende eene reeks van jaren lid van den Gemeente-Raad van Assen en ook gedurende eenige jaren van het Collegie van Toezigt op de kerkelijke Administratie der Hervormden in Drenthe. Zijne liefhebberij-studie was penningkunde en oudheden. Eene niet onaanzienlijke verzameling van penningen en munten, welke hij bezat, getuigt van de eerste, terwijl meer dan eene bijdrage in dat vak door hem in tijdschriften en dagbladen werd geleverd. Ten bewijze van de laatste kan strekken een belangrijk stuk over de in de Valther veenen in het jaar 1818 ontdekte houten brug, voorkomende in het Mengelwerk der *Vaderl. Letteroefeningen* voor Julij 1819. — Hij was een man met meer dan gewone naauwkeurigheid. Zijn karakter was liefderijk, welwillend en achtbaar. Hij was braaf en bij allen zeer geziën en bemind. Wat zijne betrekkingen in hem verliezen, zullen wij niet wagen te schetsen.

— Bij Kon. besluit van 19 dezer maand no. 66, is bepaald, dat de stembriefjes, in het Hoofd-kiesdistrict Assen, in te leveren ter benoeming van een lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal op 1 Dec. e. k., geopend zullen worden op Zaturdag den 3en daaraanvolgende. Deze verdaging is geschied, omdat het de stemopnemers uit de verstafgelegene gemeenten moeijelijk zal wezen, om den dag na de stemming reeds vroegtijdig met de stembus te Assen te zijn.

— J.l. Donderdag heeft de aangekondigde vergadering van de tweede Afdeeling van het Genootschap ter bevordering van den Landbouw alhier plaats gehad; daarbij zijn de heeren *H. P. Krull* en *Schummelketel* van Gieten als leden voorgesteld en aangenomen.

— Den 25 Dec. e. k. zal de aanbesteding plaats hebben van het bepuinen en begrinden van den weg langs de Dedemsvaart van de herberg de *Ligtmis* tot in *Heemse*, ter lengte van 31,651 ellen.

— Te Meppel is tot lid van de Kamer van Koophandel en Fabrijken herkozen de heer *J. J. Slot* aldaar.

— Den 1 Oct. bedroeg de bevolking van de kolonien der Maatschappij van Weldadigheid 10,204 zielen, dus sedert 1 Julij vermeerderd met 77. Hierbij zijn 633 ambtenaren met hunne huisgezinnen.

* **Beilen, 24 Nov.** Onze bekwame Onderwijzer *v. Cleef*, die, na een 40 jarige dienst, nog ijverig zijn post waarneemt, zoo dat hij gedurende dezen winter, even als den vorigen, behalve zijne gewone lessen, kosteloos eene herhalingschool houdt, welke ieder die verkiest gratis bijwonen kan, heeft dezer dagen, op aanzoek van eenige notabele ingezetenen, ook in dienst genomen iemand, die de Fransche, Engelsche en Hoogduitsche talen en het teekenen onderwijst. Deze laatste schijnt een bekwaam jong mensch te zijn. Mogten er ouders in andere gemeenten wezen, die hunne kinderen in die talen onderwijs wenschen te doen geven, zij zullen nu alhier daar toe eene goede en goedkoope gelegenheid vinden.

* **Norg, 24 Nov.** Ook hier is in de verledene week een zanggezelschap opgerigt, onder directie van de onderwijzers *Kuiper* te Norg en *Runeman* te Westervelde; het telt reeds 55 leden. Men verwacht daarvan veel goeds, daar vele van hen ook leden van eene vroegere zangschool alhier geweest zijn en bekend staan als fiksche zangers.

* **Rolde, 23 Nov.** Als een teeken van bijzondere vruchtbaarheid is het wel meldingswaardig, dat bij de weduwe *Homan* te Taarloo een zoogenoemde meiknol is gegroeid, die de bijzondere zwaarte van bij de zes halve N. P. had.

* **Ter Apel, 23 Nov.** De commiesen, gestationeerd te Sellingen, hebben de vorige week eene koe benaderd van den landbouwer *A. Schuring* van Laude onder Sellingen. Genoemde *S.* had het dier aangegeven voor *f* 25, hij heeft er *f* 35 voor geboden; doch dit was vruchteloos. De commiesen hebben hetzelve gehouden en geslagt.

* **Borger, 23 Nov.** Gisteren is op eenigen afstand van het huis *Eldershaar* in deze gemeente het lijk van een manspersoon gevonden; alhoewel eerst onbekend, bleek het later het lijk te zijn van een persoon, genaamd *Berend Kams* van Sleen. Deze man zal zeker uitgegaan zijn, om zijne dochter, te *Eldershaar* gehuwd, te bezoeken, vermoeid zijnde, zich hebben neergelegd om te rusten, en toen door de koude bevangen zijn, waardoor hij op de plaats is doodgebleven. Hij lag namelijk met zijn hoofd op een zakje met knollen en op een paar klompen, welke hij zeker van zijne voeten zal gedaan hebben, om hem tot hoofdkussen te dienen, daar zijne voeten van klompen ontbloot waren; eene blaauwe slaapmuts dekte zijn hoofd; overigens had zijne kleeding een sober aanzien. In dien toestand is hij door den schaapherder van Westdorp gevonden, welke daarvan onmiddelijk kennis heeft gegeven aan den heer Burgemeester; daarop is de doode dadelijk per as herwaarts overgebragt. Bij onderzoek door de heeren doctoren is gebleken, dat er geene verwonding heeft plaats gehad.

* **Dedemsvaart, 23 Nov.** Alhoewel men hoopte, nog dit jaar bij open water de vrije doorvaart langs Ane te verkrijgen, zoo verneemt men echter tot ons leedwezen, dat de werkzaamheden aan het verlengde bovenpand der vaart van ongeveer de Lutter-kerkdijk tot aan Ane weder zullen moeten hervat worden, aangezien de bodem der vaart aldaar, door het wellen van het zand, te ondiep en te smal is geworden.

* **Nijeveen, 22 Nov.** Door de ijverige bemoeijingen van den heer *van der Vlies*, die, waar hij kan, het goede bevorderlijk wil zijn, en steeds bedacht is, om, al gaat zulks met inspanning en opoffering van eigene middelen gepaard, der menschheid dienst te doen, is het, dat de veearts *Hubenet* van Dwingelo, op den 22 jl. te Veendijk, waar de rundvee-stapel meer en meer door de besmettelijke longziekte bedreigd werd, op onbesmette stallen een getal van 119 runderen heeft ingeënt, met stof genomen van de longen van een, door den heer *van der Vlies* daartoe te Nijeveen, opzettelijk aangekocht longziek kalf. — Met uitzondering van slechts een paar landbouwers aan de Veendijk is nu daar ter plaatse al het vee ingeënt. — Van dezelfde stof, is bij die gelegenheid te Nijeveen door denzelfden veearts aan 85 runderen mede op gezonde stallen de kunstbewerking verrigt.

Te Havelte heeft de veearts *Hubenet* op twee stallen van dezelfde stof nog 10 runderen ingeënt, en doordien het vocht door hem verbruikt was, heeft hij zijne verdere entingen aldaar moeten staken.

In het geheel is nu, te Wapserveen, te Nijeveen, te Veendijk en te Havelte reeds aan 420 runderen door hem de kunstbewerking verrigt.

* **Coevorden, 21 Nov.** Gedurende dezen zomer werkten vele Hannoveranen aan de stuw in de Vecht bij Kwant. Naar men ons verhaalt, heeft de aannemer allen weggezonden, daar hij inlandsche arbeiders genoeg kan krijgen. Die *Hollandsche viefstuver-stukskes* smaakten de Hannoveranen, daarom komen zij telkens weder om werk vragen; het is te hopen, dat de aannemer standvastig blijft weigeren.

MENGELWERK.

Boekbeoordeeling.

Wij hebben voor ons liggen de: *Drentsche Geschied-, Landhuishoudkundige en Nijverheids-Almanak voor het jaar 1854, uitgegeven te Groningen bij J. Oomkens, Jz.* Reeds dadelijk beveelt zich deze jaargang boven den vorigen aan door beter papier, en doordien er gevolg is gegegen aan aanmerkingen, tegen den vorigen jaargang gemaakt en speciaal door eenige onnaauwkeurigheden in de opgaven van den tijd der jaarmarkten te herstellen. De prijs is niet verhoogd.

De inhoud van dezen Almanak bestaat uit den eigenlijken *Almanak, Mengelwerk* en *Anecdoten*. De eerste bevat o. a. behalve den *Kalender*, een tafel van den *waren en middelbaren tijd*, een tafel van den *Zons op- en ondergang, Zons- en Maansverduisteringen* en *Watergetijen, Maandelijksche Tuinoefeningen, Alphabetische Naamlijst der Jaar-, Paarden-, Beeste- en Weekmarkten*, opgave van het *vertrekken der Stoombooten, Trekschuiten, Veer- en Dorpsschepen, Diligences, Post- en Vrachtwagens*, van de *Brievenpost* etc. — Het *Mengelwerk* houdt in: *Herinnering aan punten uit de Geschiedenis van Drenthe, op elken dag des jaars voorgevallen (Jan. 17—31).* — *Pogingen, door het voormalige Landschaps-Bestuur van Drenthe aangewend, om het aankweeken van eikenhout in dat Landschap te bevorderen.* — *Handleiding over het aankweeken van Eiken plantsoen en Eiken telgen.* — *Boer-Willekeur van Buinen, gemeente Borger, van het jaar* 1613.

Wij gelooven dezen Almanak gerust te kunnen aanbevelen, en meenen, dat niemand zich de geringe uitgave van *f* -30 daarvoor zal beklagen.

Middel tegen de roest in het koren.

In *The Farmers encyclopaedia by* Cuthbert Johnson, lezen wij hieromtrent het volgende:

„Het zout (chloorsodium) is, zoo al geen volkomen voorbehoedmiddel, toch een werkzaam geneesmiddel tegen de roest in het koren. Daarom is b. v. tarwe aan de zeestranden veel minder hieraan onderhevig, dan die, welke meer landwaarts in groeit en dit wordt alleen daardoor te weeg gebragt, dat de grond daar eene groote hoeveelheid zout bevat en de dikke zeenevels, die aan de kusten bijna iederen zomernacht opstijgen, het koren met zout-water bevochtigen."

„Niet alleen echter deze algemeene waarneming, maar ook door mij en een buurman van mij opzettelijk genomen proeven hebben het nut van dit middel tegen de roest ontwijfelbaar bewezen. Mijne proeven hebben zich dit jaar tot 1½ acre (60 N. roeden) uitgestrekt, welke evenmin als vroegere proeven in het klein den minsten zweem van twijfel overlieten."

„Voor twee jaren vond ik eenige tarwe-aren, die ik voor eene nieuwe betere soort hield, en won hiervan zooveel zaad, dat ik er in het vorige jaar een stukje land van 4 voet (12½ palm) breedte en 100 yards (91 N. el) lengte mede bezaaijen kon. De opbrengst had ik aan mijn buurman beloofd, en om haar te vermeerderen had ik den grond voor het zaaijen zwaar gemest. Zoodra de tarwe opkwam, gaf ik haar nog eene duchtige roetbemesting, ja herhaalde dit nog tweemaal. Ten gevolge hiervan werd de tarwe, zoo als te denken was, zoo geil als op een mesthoop. Terwijl de tarwe nog geheel groen en het zaad nog naauwelijks gezet was, openbaarde zich de roest. Niettegenstaande het gevaar voor de nog in het volle sap staande tarwe, besloot ik, om dezelve met zout water te overgieten. Weinige uren daarna viel er echter een hevige regenbui en uit dien hoofde werd de begieting den volgenden morgen herhaald. De verhouding van het zout tot het water was 1 pond op 1 gallon, (1 Ned. pond op 9 Ned. kan), hetwelk met een witkwast over de tarwe gesprenkeld werd, waarbij de arbeider een emmer met de oplossing in de eene en de witkwast in de andere hand hield, en de tarwe hiermede besprenkelde even als of hij zaaide. Men kan zich hierbij ook van eenen gieter bedienen, daar dit nog beter en gaauwer gaat. Twee mannen kunnen in eenen dag 4 acre (1,6 bunders) besproeijen, waarbij de een giet, terwijl de ander zout-water aanbrengt."

„Het gevolg van dit besprenkelen was, dat de roest geheel overwonnen werd en de tarwe rijp werd en hoewel het gewas niet volkomen goed werd als het had kunnen zijn, zoo was het toch zeer verkoopbaar. Van alle tarwevelden, waar de roest zich vertoonde en waar zout water gebruikt werd, werd volkomen goede tarwe geoogst. Mijne buurlieden overtuigden zich zoo zeer van de werkzaamheid van dit middel, dat zij verklaarden er steeds gebruik van te zullen maken en te zorgen, dat zij steeds eenen genoegzamen zoutvoorraad hadden. De werking van het zout tegen de roest is inderdaad verbazend. Het schijnt alsof de dood der paddestoeltjes er oogenblikkelijk op volgt; dit ten minste staat vast, dat binnen tweemaal 24 uren het stroo zijne oorspronkelijke kleur en glans terug heeft."

„Volgens herhaalde proeven is het gebleken, dat de geschikste hoeveelheid van het te gebruiken zout ½ pond op 1 gallon (1 N. pond op 18 N. kannen) water is. Bovendien is een herhaald begieten van meer gevolg en zonder gevaar voor het gedijen der planten. Het best geschiedt dit bij eenen bewolkten hemel, of, indien dit niet kan, des avonds."

INGEZONDENE STUKKEN.

Kiezers in het Hoofd-kiesdistrict Assen.

De heer Mr. L. Graaf van Heiden Reinestein heeft begrepen, dat hij zijne herbenoeming tot Kantonregter in

het Kanton Assen was opgehouden lid der Tweede Kamer te zijn; hoewel dit punt door velen ook anders wordt begrepen, achtte hij de betrekking van Volksvertegenwoordiger te teeder, dan dat er, naar zijn gevoelen, eenige twijfel mogt overblijven, of dezelve wettig en met regt door hem werd bekleed. Wij moeten aan deze denkwijze hulde brengen; ieder zal zulks zeker met ons doen. De vraag rijst nu, welken naam zullen wij op het stembriefje invullen; ons dunkt, het antwoord daarop kan niet twijfelachtig zijn. De heer *van Heiden* is herhaalde malen en nog zeer onlangs door ons naar den Haag afgevaardigd; herhaalde malen hebben wij daardoor goedgekeurd hetgeen door hem is verrigt. Heeft de heer *van Heiden* nu aanleiding gegeven, om anders over hem te denken? Wij kunnen het niet inzien. Hij heeft zeker niet altijd gesproken en gestemd, zooals gij meent, dat hij had moeten spreken en stemmen. Maar moet een Volksvertegenwoordiger altijd stemmen, zooals zijne kiezers willen? Is hij niet vrij en moet hij niet handelen naar *eigene* overtuiging, naar *eigen* geweten? Moet een Volksvertegenwoordiger niet alle standen vertegenwoordigen, zoowel de lagere, als de hoogere, en voor beider belangen waken? De heer *van Heiden* heeft steeds getoond, de gemagtigd liberale beginselen te zijn toegedaan; hij heeft zich vereenigd met de gevoelens van het tegenwoordige Ministerie, dat in zijn bekend programma eene eerlijke en getrouwe naleving der Grondwet heeft vooropgezet. Kan uwe keuze dan twijfelachtig zijn? doch hoe die zij, handelt naar uwe eigene overtuiging en niet naar de inblazingen van anderen.

Eenige Kiezers.

Kiezers van Drenthe! Wederom geroepen om uwe stem uit te brengen voor een lid van de 2e Kamer der Staten-Generaal, rekenen wij ons in den gemoede verpligt, het volgende aan uw oordeel te onderwerpen.

Onzes inziens is de Graaf van Heiden niet de geschiktste persoon, om Drenthe te vertegenwoordigen.

Uit ZHGebs. gehouden gedrag is meer dan eens gebleken, dat hij de belangen der burgerklasse niet meent te kunnen voorstaan.

Zijne weifelende en onopregte staatkunde toonde genoegzaam, dat ZHGeb. zich niet vrij bewoog; — of zulks het gevolg was van zijne betrekking, als Kamerheer des Konings; — of dat hij, tot heil van het Vaderland, de belangen der hoogste klasse meer toegedaan was, dan die des volks, willen wij in het midden laten.

Waren de belangen met elkander in strijd, de heer van Heiden was vaak bij de stemming niet aanwezig; — onder meer zij mijne getuige de beraadslaging over de vraag, of de leden der voormalige Eerste Kamer aanspraak hadden op pensioen ja, dan neen?

Werd er door het Gouvernement eene poging aangewend, om de belastingen meer gelijkmatig te doen dragen en ook de rijke renteheffer van den Staat te treffen, de heer van Heiden was er tegen: — mijne getuige zij de wet op de renten; hij deed die wet vallen, door tegen art. 3 zijne stem nit te brengen.

De heer van Heiden is onze tegenwoordige vrijzinnige regeringsvorm, die zoo zeer tot de tegenwoordige bloei des Vaderlands heeft gestrekt, niet toegedaan, of hij heeft van dezelve geen begrip, want deszelfs levensbeginsel, de onschendbaarheid des Konings, is door hem verloochend. In plaats van de geëerbiedigde persoon des Konings ver boven partijen te verheffen, heeft hij Denzelven tot hoofd eener partij vernederd, als partijleus gebruikt; — mijne getuige zij zijne redevoering over de wet op de Kerkgenootschappen.

Kiezers! wilt gij uwe belangen voorstaan, dan niet uwe stem op den heer van Heiden uitgebragt. Zijt toch niet te naauwgezet bevreesd voor de hoogste klasse in de Maatschappij, daarvoor wordt genoegzaam zorg gedragen; die weten zich wel te doen vertegenwoordigen; zorg voor u zelve en breng uwe stem uit op den heer.

G. L. KNIPHORST, Raadsheer te Assen;

zijn helder hoofd, zijn onafhankelijk standpunt, zijn zelfstandig karakter, zijne gehechtheid aan onze grondwettige instellingen, zijne liefde voor Nederland en Oranje geven hem, meer dan iemand in Drenthe, aanspraak op die onderscheiding.

Gewestgenoten! die keuze zal door ieder opregt Vaderlander gebillijkt worden, zal Drenthe tot eer verstrekken. *Z.*

Verkiezing van een lid der Tweede Kamer in het Hoofdkiesdistrict Assen.

Donderdag den 1sten December aanstaande, zal de verkiezing plaats hebben van een lid der Tweede Kamer, in stede van mr. L. Graaf van Heiden Reinestein, aftredende, ten gevolge zijne herbenoeming tot Kantonregter te Assen.

Hoogstwaarschijnlijk, ja genoegzaam zeker, zal den heer van Heiden op nieuw het lidmaatschap dier kamer worden opgedragen. Met eene groote meerderheid zal hij gewisselijk worden herkozen. — Toch gevoelen wij ons geroepen, thans tegen zijne benoeming te protesteren.

Vroeger zagen wij hem niet ongaarne zijne plaats innemen tusschen de rij onzer volksvertegenwoordigers.

Het was, omdat de heer van Heiden, schoon al in ons oog *niet bezittende*, maar veeleer *missende* de hoedanigheden van den echten Volksvertegenwoordiger, zich ten allen tijde voorstander toonde der liberale beginselen, bij de nieuwe Grondwet gehuldigd. Het was, omdat, toen later het ministerie Thorbecke optrad, om die beginselen meer en meer in ontwikkeling en toepassing te brengen, de heer van Heiden toonde, dat Ministerie in deze loffelijke bedoeling te willen ondersteunen.

Schaarde hij zich niet bij de *ijverigste* voorstanders van dat Ministerie, het kon toch rekenen op zijne medewerking.

Thans echter heeft de heer van Heiden een' anderen weg ingeslagen. Zijne vorige Staatkundige vrienden verlatende, heeft hij zich gevoegd bij diegenen, welke het afgetredene Ministerie zoo onverdiend hebben hard gevallen in de zaak der Bisschoppen. Door zijne stem uit te brengen ten gunste der armzalige Wet op de Kerkgenootschappen, heeft de heer van Heiden overtuigend bewezen, dat ook hij instemde met den geest der partij, die het Ministerie Thorbecke noodzaakte af te treden, en voortaan te willen strijden onder de vanen van Donker en van Hall.

Kiezers! op dat afgetreden Ministerie en diens beginselen hebben wij, en wij vertrouwen een goed gedeelte uwer desgelijks, al onze verwachting gesteld. Wij zagen dan ook gaarne den heer van Heiden, die deszelfs zijde verliet, door een ander vervangen, geheel van den geest van dat Ministerie doordrongen. En een' zulken gelooven wij u te durven aanbevelen in Mr. *J. P. P. baron van Zuylen van Nijevelt*, oud-Minister te 's Hage.

Aan de afgetreden leden van 't Ministerie Thorbecke is *alleen hij* niet verkozen tot lid der 2de Kamer. Trachten wij goed te maken, wat de Haagsche Kiezers in hem hebben miskend. Rekenen wij het ons eene eere, onze stemmen te kunnen uitbrengen, op een man, zoo edel, zoo regtschapen, als ooit een de waardigheid van Volksvertegenwoordiger heeft bekleed; op een man, het sieraad des lands en der vorige Kamer door zijne verwonderlijke gaven van welsprekendheid, op een man eindelijk, die door zijne vrijzinnige beginselen een volksman is in den waren zin des woords.

Wij noodigen u dus dringend uit, Kiezers! op den 1sten December als een eenig man uwe stemmen uit te brengen op:

Mr. J. P. P. Baron VAN ZUYLEN VAN NIJEVELT,
oud-Minister te 's Hage.

Verkiezing van een Lid voor de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Voor eenige dagen ontving ik een stembriefje ter benoeming van een Lid voor de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Onbekend met de oorzaak waarom die benoeming moest plaats vinden, deed ik daarnaar onderzoek, en toen bleek het mij, dat die benoeming geschieden moest, omdat het Lid van de Tweede Kamer de heer Mr. *L. Graaf van Heiden Reinestein* op nieuw als Kantonregter benoemd was, en toen vernam ik tevens, dat die heer weder als Lid kon verkozen worden.

Het is mogelijk, dat er stemgeregtigden zijn die even als ik de reden van die benoeming niet kennen, en daarom wilde ik hun hiervan mededeeling doen, en tevens dat de *Graaf van Heiden Reinestein* weder verkiesbaar is,

Men kan zijne stem alzoo weder op hem uitbrengen.

Een Stemgeregtigde.

De benoeming van een lid der Tweede Kamer in Drenthe.

Gewigtig is in deze dagen de benoeming van ieder lid der Kamer.

Zullen velen uit gewoonte of om andere redenen op nieuw hunne stem uitbrengen op den Graaf *v. Heiden*, velen ook zullen met ons hunne stem aan dezen niet kunnen geven.

Het votum, door den heer v. Heiden uitgebragt, *tegen* art. 3 der wet, houdende eene belasting op de rentegevende papieren enz, welke wet, na de afstemming van dat artikel, werd ingetrokken, zal niet ligt vergeten worden.

Velen in dit gewest betreuren het, dat, terwijl de kapitalen, in grondeigendommen en de nijverheid geplaatst, alle belast zijn, die in rentegevende papieren en effecten bij voortduring niets betalen.

Velen betreuren het, dat eene, in hun oog, zoo billijke belasting niet heeft vervangen de vooral ten platten lande zoo lastige accijnsen op het gemaal of den turf.

Wij hebben rondgezien, om iemand te vinden, op wiens antecedenten, men veilig zou kunnen afgaan, en van wien men vertrouwen mag, dat hij zal zijn een voorstander van eene billijke verdeeling der belastingen, — dat hij de tegenwoordige grondwet en eene vrijzinnige uitvoering derzelve allezints is toegedaan, dat hij [illegible]dige Kennis, een helder doorzigt, van parlementaire bekwaamheden, vastheid van beginselen paart, zoodat hij niet van daag een vrijzinnig — morgen een minder vrijzinnig en welligt overmorgen een anti-vrijzinnig ministerie ondersteunt.

Wij meenen onder diegenen, welke zich vroeger bereid hebben verklaard, die betrekking te aanvaarden, iemand te kennen, die deze vereischten bezit, dien wij met volle ruimte kunnen aanbevelen.

Het is de heer Mr. *G. H. Kniphorst*, thans raadsheer in het hof van Drenthe, die zich vroeger als lid der Provinciale Staten zoo gunstig heeft doen kennen, en wiens *zedelijkheid* alle waarborgen van opregtheid aanbiedt.

Kiezers, die met ons gelijk denkt, laat ons de stemmen niet verbrokkelen, maar eenparig uitbrengen op Mr. *G. L. Kniphorst*, raadsheer te Assen.

Eenige Kiezers.

ADVERTENTIEN.

In den avond van den 22 November 1853, te ongeveer acht uur, overleed te ASSEN, de HoogWelGeboren Heer Mr. GUSTAAF WILLEM VAN DER FELTZ, *Griffier bij het Provinciaal Geregtshof van Drenthe.*

Er zullen geene uiterlijke teekenen van rouw worden gedragen.

Eenige kennisgeving.

De Notaris J. J. DE BLÉCOURT te *Wildervank* zal namens zijne PRINCIPALEN

PUBLIEK VERKOOPEN NAVOLGENDE

VEENPLAATSEN:

1o. De **VEENPLAATSEN**, Nummers 29, 30, 69 en 70, Noordzijde in de Veenmarkte van Buinen, gemeente Borger, ieder ter grootte van **15 bunder, 26 roeden en 40 ellen.**

2o. De NOORDER en ZUIDER **DWARSPLAATSEN**, Nummer 57, gelegen in de Markte van Exelderboereveen, gemeente Odoorn, te zamen ter grootte van **33 bunder, 2 roeden, 20 ellen.**

3o. Een ZES EN ZEVENTIGSTE AANDEEL, in het **MANDEELIG VEEN**, beneden de dwarsplaatsen aldaar, voor dit aandeel groot **6 bunder, 28 roeden en 7 ellen.**

Deze **VERKOOP** zal gehouden worden, ten *VERLAATSHUIS* te Stads-kanaaal, gemeente Wildervank, bewoond door H. E. SAP, verlaatsmeester aldaar, op

ZATURDAG 10 DECEMBER 1853,
DES VOORDEMIDDAGS TE ELF UUR.

OP VRIJDAG 2 DECEMBER 1853,

's MORGENS TE 9 UREN TE BEGINNEN:

TILBARE VERKOOP

te Eext bij BASTIAAN HOLLANDER aldaar, van **6 PAARDEN, KOEIEN, SCHAPEN,**

BOEREN- en MELKGEREEDSCHAPPEN,
HUISMEUBELEN ENZ.
en pl. m. 30.000 Pond HOOI.

Notaris Mr. C. E. KNIPHORST.

ZITDAG.

OP WOENSDAG DEN 30 NOV. E. K.,

van des morgens 11 tot 's namiddags 2 uren, zal door den ondergeteekende, ten huize van den Logementhouhouder W. SOMER te *ASSEN* **ZITDAG** worden gehouden tot ontvangst van het

1STE TERMIJN KOOPPENNINGEN

van de ten overstaan van den Notaris H. H. VAN LIER **publiek verkochte BOERENPLAATS** te *PEELO*, toebehoord hebbende aan de Erven Mr. L. O. KIJMMELL en consorten.

Mr. J. L. TONCKENS.

MINISTERIE
VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN
RIJKSTELEGRAAF.
BESTEDIN[G]

OP DINGSDAG, 6 DECEMBER 185[3]

DES MIDDAGS TEN 12 URE,

zal door of van wege den MINISTER, en in te[genwoordigheid] woordigheid van de COMMISSIE voor de Za[ken] van den Rijkstelegraaf, aan het lokaal [van] het PROVINCIAAL BESTUUR te *ASSEN*, worden

BESTEED:

DE AANLEG VAN DE TE[LE]GRAAFLIJN VAN ZWOLL[E] OVER MEPPEL EN ASSE[N] NAAR GRONINGEN, [IN] DRIE PERCEELEN.

Deze **besteding** geschiedt bij *INSCHRIJV[ING]* volgens art. 25 van het bestek.

Dat BESTEK ligt ter lezing, behalve aan het lo[kaal] van het MINISTERIE VAN [illegible] Z[AKEN] te 's Gravenhage, en aan die van de BESTURE[N der] verschillende Provincien: te 's Gravenhage in de [voor]naamste logementen, en op de plaatsen waar gew[oon]lijk de bestekken van WATERSTAATSWERKEN wo[rden] ter lezing gelegd, te Groningen, Assen, Mep[pel], Zwolle, Deventer, Ameide, Amsterdam, Arnh[em], Breda, Delft, Dordrecht, Gorinchem, Haarlem, [Har]dinxveld, 's Hertogenbosch, Maastricht, Nijmeg[en], Roermond, Rotterdam, Schiedam, Sliedrecht, Tilb[urg], Utrecht, Venlo, Vreeswijk en Zutphen.

Acht dagen vóór de besteding zijn nadere inlic[htin]gen te bekomen bij de HOOFD-INGENIEURS van [den] Waterstaat in Overijssel, Drenthe en Groningen.

De Minister van Binnenlandsche Zaken
VAN REENEN.

BURGERLIJKE STAND.

ASSEN, 18—25 Nov. Bev.: S. Vos, geb. van den Berg, d.; M. Valk, geb. van Geldere, van d.; A. Smeedes, Haak, van d.; G. Kalthof, geb. Kommer, van z. — Ov[erl.] A. Meijer, vr. g., 2 j.; J. Beuker, vr. g., $22\frac{1}{2}$ j.; A. J. V[...]huis, ong., m. g., 80 j.

MARKTBERIGTEN.

GRONINGEN, 25 Nov.

Tarwe, Jarige	70	N.pd.	ƒ 0.00	Boekweit, zand	65	N.pd.	ƒ
„ N. Oml.	68	„	„ 12.45	„ „	67	„	„
dito.	70	„	„ 13.05	„ veen	64	„	„
„ „ Old.	68	„	„ 12.15	„ „	66	„	„
„ „ „	70	„	„ 12.75	Paardeboonen..	ƒ	6.75	à
Rogge, N. Inl.	66	„	„ 10.80	Groene Erwten.	„	12.00	à
„ O. „	68	„	„ 11.20	Graauwe „	„	12.00	à
„ „ „	70	„	„ 11.60	Koolzaad ...	ƒ	11.00	à
Haver, N. dikke	40	„	„ 4.05	[illegible]	„	11.75	à
„ [illegible]	40	„	„ [illegible]	Gort, parel	„	14.50	à
„ Voer	36	„	„ 3.65	Olie, raap per vat		37.50	à
„ „	40	„	„ 4.05	Raapkoeken....			à
„ Zwarte	36	„	„ 3.50	Lijnkoeken		00.00	à
„ „	40	„	„ 4.00	Boter $\frac{1}{4}$ ton...		00.00	à
Garst, N. wint.	54	„	„ 7.10	Boter $\frac{1}{8}$ „			à
„ „ „	56	„	„ 7.50				
„ „ zomer	56	„	„ 6.60				
„ „ knob.	60	„	„ 7.55				

Tarwe tot ruim vorige prijzen met minder kooplust. R[ogge] daarentegen voor de consumptie zeer begeert en wederom [aanmer]kelijk hooger verkocht. Boekweit en Gerst mede 25 cents [hoo]ger betaald. Voor Haver zijn mede hooger prijzen be[steed]. Boonen de besten goed prijshoudend. Gort niet aan. Koo[lzaad] genoegzaam zonder handel.

ASSEN, 24 Nov. Rogge ƒ 10,15, ƒ 10,00, ƒ 0,00. Boe[kweit ƒ] 7,00, 6,75, 6,50. Boter 80 a 00 ct. het Ned. pd. Aardappelen ƒ [...] a ƒ 1,75. Prijs van het brood ƒ „-70 de 6 N. ℔.

COEVORDEN, 21 Nov. Rogge ƒ 10,75. Boekweit ƒ 7.50. [Bo]ter Ned. pd. 75 ct. Zetting f 0.72.

MEPPEL, 24 Nov. Rogge, ƒ 10.00 à ƒ 10.25; Boekweit, ƒ [...] ƒ 7.50; Boter $1\frac{1}{2}$ Ned. pd. ƒ 1 30 à ƒ 1,42½; Boter per $\frac{1}{8}$ ƒ 19,50 à ƒ 20.25. Zetting ƒ 0.73.

HOOGEVEEN, 22 Nov. Rogge ƒ 10.25. Boekweit ƒ 7.30. [Ha]ver ƒ 0.00. Boter N. pd. 78 ct. Zetting ƒ 0.71. Honig N. pd. ƒ [...]

AMSTERDAM, 23 Nov. TARWE tot vorige prijzen [met] eenigen handel; 128, 130 ℔ bonte Poolsche ƒ 468, 485; [...] roodbonte dito ƒ 448; 132 ℔ Kubanka ƒ 450. — ROGG[E] hooger prijzen met goeden handel; 119, 121 ℔ Odessa ƒ [...] 320; 120 ℔ nieuwe Petersburger ƒ 320; 119 ℔ jarige dito ƒ [...] 113 ℔ geringe Donau ƒ 265; 116, 117 ℔ nieuwe Archangel ƒ [...] 310; 117, 118 ℔ jarige dito ƒ 308, 312; 117 ℔ oude Gedr[oogde] ƒ 306. — GARST prijshoudend; 111 ℔ Deensche ƒ 264; [...] Noord-Hollandsche ƒ 236. — HAVER in een doen; 80 ℔ [...] ƒ 148; 77 ℔ Dikke a. d. Zaan ƒ 140; 73 ℔ Voer ƒ 134[...] BOEKWEIT zonder handel. — KOOLZAAD £ 1 hoo[ger] Fransch £ 55; op 9 v. Olie in Nov. £ 70; Dec. £ 71; A[pril] £ 72; Oct. 67. — LIJNZAAD prijshoudend; 111/112 ℔ O[...] ƒ 330. — RAAPOLIE hooger; op 6w. ƒ 38,50; Vliegend ƒ [...] 25; 1o. Dec. ƒ 37; Mei ƒ 39, ⅛; Sept. en Oct. ƒ 37,25, [...] LIJNOLIE prijshoudend; op 6w. ƒ 30,75; Vliegend ƒ 29[...] 1o. Dec. ƒ 29⅛, 25; Maart ƒ 29½; April ƒ 30; Mei ƒ 29[...] HENNEPOLIE op 6w ƒ 38,25; Vliegend ƒ 37. — RAAP[KOE]KEN per 1040 stuks ƒ 83 a 86. — LIJNKOEKEN per 104[0 stuks] ƒ 11 a 14.

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, 24 Nov. 1853.

			GEBLEVEN.				GEBL[EVEN.]
Nederl. W. S.	$2\frac{1}{2}$	pct.	$61\frac{1}{8}$	*Polen.* Oblig.	4	pct.	
„ „	3	„	$73\frac{1}{2}$	*Spanje.* Oblig.	1	„	
„ „	4	„	$92\frac{1}{4}$	Obligatien	3	„	
Amort. Synd.	$3\frac{1}{2}$	„	$91\frac{1}{4}$	Binnenl.	3	„	
Handelm.	$4\frac{1}{2}$	„	$126\frac{1}{4}$	Amortisable			
O. I. Leening	4	„		Bewijz. Coup.			[illegible]
Aand. Holl. Spoorw.				*Oostenrijk*,			
Aand. Rijn Sp.	$4\frac{1}{2}$	„		Oblig. Goll	5	„	
Haarl. Meer	5	„		„ „	4	„	
Rusl. Ob. Hope	5	„	$104\frac{5}{8}$	„ Metal.	5	„	76[...]
Dito 1828/29	5	„	$103\frac{1}{8}$	„ „ N.	5	„	[illegible]
Cert. 1831/33	5	„		„ „	$2\frac{1}{2}$	„	[illegible]
Dito 1840	4	„	90	*Belgie*, Cert.	$2\frac{1}{2}$	„	
Dito Stieglitz	4	„	$88\frac{1}{[...]}$	Rothschild	$2\frac{1}{2}$	„	50[...]
Ins. in Assign.	6	„		*Portug.*, Lond.	5	„	
Cert. van dito	6	„	$69\frac{1}{2}$	„	4		
				Amerika Bank-Act.			$4\frac{1}{[...]}$

TER BOEK- EN COURANTDRUKKERIJ
VAN **M. T. Sz. GRATAMA**, te ASSEN.